

Donders! Rivierdonderpadden zien het licht

Tekst en foto's: W. van de Heuvel

Wim van den Heuvel ging het afgelopen jaar op zoek naar rivierdonderpadden in de omgeving van Grave (NO-Brabant) om verouderde waarnemingen voor het 'Verspreidingsonderzoek vissen' te actualiseren. De oevers van de Maas zijn bezaaid met basaltblokken en lenen zich niet om er met een schepnet te vissen. De zaklamp bood uitkomst. 's Avonds al speurend langs de oevers bleek de rivierdonderpad in elke oever te vinden. Wim doet zelf verslag.

“Qua uiterlijk is het al een grappig diertje om te zien. Een grote bek, die in verhouding tot het diertje zelf indrukwekkend te noemen is. De eerste ontmoeting was er eentje die ik niet snel vergeet. Met lieslaarzen aan en een hoofdlampje op liep ik naar de oever en zag al snel dat de kanten lastig bereikbaar waren. Veel brandnetels, braamstruweel, meidoorn en prikkeldraad. Om over het prikkeldraad te komen werd een stevige weipaal gezocht die een kleine 95 kilo kon houden. Na wat geklauter, de oever nog maar een meter onder me en een Mag-light in de hand, was het nu nog zaak een plekje te vinden waar ik die diertjes ook te zien zou kunnen krijgen.

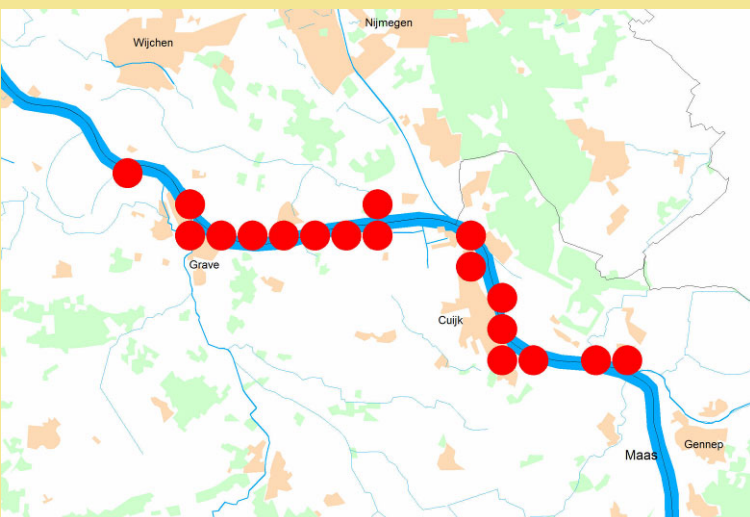
Eerst even een zoekbeeld zien te krijgen. Hmm, ik dacht even dat ik.....nee toch niet. Hé, een baars; ook leuk. Gelukkig, er is wel een vis te zien en wat is dat? Aah, een pos. Dat weet ik zeker want die kennen we met z'n paarse ogen nog wel van de excursies. Minder snel dan dat baarsje van net. Maar goed, misschien moet ik vanuit het diepere water richting de oever schijnen of toch stenen draaien? Nou ja, maar weer een stukje verder. Donders! Wat zijn die keien glad! Maar goed dat die populier de enige getuige is van een dergelijk stuntelmoment. Lieslaarzen zijn toch wel een uitkomst tijdens dit soort acties. Het zal me toch niet gebeuren dat ze er niet zijn? Mijn grote mond dit kilometerhok wel effe te doen, wordt steeds kleiner.

Als ik een donderpadje zou zijn, zou ik daar gaan zitten. Daar op die steen.....zit ie er? Jaah!! Een warme gloed gaat door m'n lijf, gevolgd door een koude golf achter me. Die was net een stukje hoger dan de lieslaars! Boten varen 's avonds ook, Donders! Nou, het valt gelukkig mee, maar waar is het kleurrijke diertje nou? Blijven schijnen op dat plekje, volgens de literatuur zijn ze honkvast. Inderdaad, het beeld wordt langzaam beter, het troebele water zakt langzaam naar het beeld dat ik ervoor ook had: helder water tot wel 60 cm diepte, zodat gemakkelijk te zien wat er daar gebeurt. Met de camera in de aanslag probeer ik het diertje in het kunstlicht te houden met het hoofdlampje.

De eerste ontmoetingen zijn altijd de leukste, zeker wanneer een dergelijk diertje op de stenen rustig blijft liggen tot het licht weer verdwijnt en ik tevreden verder ga zoeken.”

Gedurende twee avonden zijn er in totaal 18 kilometerhokken bezocht. In elk kilometerhok is na zonsondergang zo'n 25 minuten met de zaklamp wadend door de oever gezocht. Er is gebruik gemaakt van een sterke zaklamp (Mag-light 4 cellen). De rivierdonderpad is in alle onderzochte kilometerhokken aangetroffen (kaart). Om zeker te zijn van een juiste soortdeterminatie zijn een aantal donderpadden gevangen met een kleine aquariumnetje. Zo werd verwarring met sterk gelijkende soorten als de

beekdonderpad en Kesslersgrondel uitgesloten. Alle gevangen donderpadden bleken een ruwe huid te hebben, zoals bekend is van de rivierdonderpad (*Cottus perifretum*). De zaklamp heeft zich met het onderzoek van Wim bewezen als een doeltreffend hulpmiddel om vissen waar te nemen waar veel andere methoden onbruikbaar zijn.

Viscursus & Excursie Utrecht

Tekst: W. Kuijsten

Lijkt het je leuk om de Nederlandse vissen te leren kennen en herkennen? En vind je het leuk of spannend om met een waadpak door het water te lopen en vissen te vangen? Geef je dan op voor de cursus 'Herkenning zoetwatervissen'! Op **9 mei** a.s. geeft RAVON deze cursus op Landgoed Niënhof van de Stichting Het Utrechts Landschap.

Tijdens deze cursus leren vrijwilligers welke vissen er in Nederland voorkomen en hoe deze herkend kunnen worden. Aan de hand van lichaamsvorm, de stand van de bek, de lengte van de vinnen, de oogkleur etc. zijn de verschillende soorten van elkaar te onderscheiden.

De dag begint met een theoretisch gedeelte (10.00-12.00 uur). Hierbij zal een presentatie worden gegeven over alle aspecten die van belang zijn voor het herkennen van de Nederlandse vissen. Vervolgens kan er worden geluncht (zorg voor eigen eten & drinken) waarna het praktijkgedeelte begint (13.00 uur). Hierbij gaat iedereen gewapend met waadpak en schepnet het veld in om vissen te vangen. Er zullen meerdere wateren worden bevestigd om verschillende soorten te vangen. Onder begeleiding leren de deelnemers de gevangen vissen vervolgens te determineren. De dag eindigt rond 16.00 uur.

Voor opgave of meer informatie kunt u contact opnemen met de Stichting RAVON (Email: w.kuijsten@ravon.nl; tel.: 024-3653259

Vissenweekend 2009 noord Drenthe

Tekst: F. Spikmans

Het jaarlijkse vissenweekend zal in 2009 plaatsvinden vanaf vrijdagavond 9 oktober tot en met zondag 11 oktober. We verblijven in de accommodatie Breeland ('t Achterom) te Annen (www.breelandrecreatie.nl). Het programma omvat excursies naar de polders rond het Zuidlaardermeer en de Hondsrug (onder voorbehoud). Op de RAVON website volgt t.z.t. meer informatie.

Vrijwilligers belangrijk voor monitoren visfauna

Tekst: J. Kranenbarg

Met de hengel en het schepnet kunnen bijna alle zoetwatervissoorten in Nederland worden gevangen. Daarmee kunnen vrijwilligers een belangrijke bijdrage leveren aan de monitoring van vissen in Nederland. Dit is een van de belangrijke conclusies uit het onlangs afgeronde onderzoek door RAVON en Sportvisserij Nederland. Beide organisaties onderzochten, in opdracht van STOWA, Rijkswaterstaat Waterdienst en de Gegevensautoriteit Natuur, hoe vangstgegevens van schepnetvisserij en hengelaars te gebruiken zijn bij de ecologische monitoring van de visfauna in Nederland. De resultaten van het onderzoek worden weergegeven in het rapport 'Publieke participatie bij vismonitoring'. Dit rapport is te downloaden op de site van de STOWA (www.Stowa.nl).

